

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobcu: **JUDr. P.**, bytom H., zastúpeného advokátskou kanceláriou: P. spol. s r.o., so sídlom M., proti žalovanému: **Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, Krajský dopravný inšpektorát**, so sídlom Pionierska č. 33, Prešov, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. p. KRP-117/DI-2-2009 zo dňa 09.09.2009 v spojení s rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, Okresného dopravného inšpektorátu č. p. ORP-MP-428/DI-3-2009 zo dňa 23.06.2009 na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/55/2009-49 zo dňa 17. decembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/55/2009-49 zo dňa 17. decembra 2010 **z m e ň u j e** tak, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia zrušil rozhodnutie žalovaného č. p. KRP-117/DI-2-2009 zo dňa 09.09.2009 v spojení s rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, Okresného

dopravného inšpektorátu č. p. ORP-MP-428/DI-3-2009 zo dňa 23.06.2009, v časti o uložení sankcie podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP a v rozsahu zrušenia vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a zároveň žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

Napadnutým rozhodnutím žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu tak, že časť textu vo výrokovej časti rozhodnutia „Podľa ustanovenia § 22 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch“ vypustil a nahradil textom „Podľa ustanovenia § 22 ods. 2 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.“ V ďalšej časti odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len zákon o priestupkoch) a bola mu uložená pokuta vo výške 300 € a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 12 mesiacov. Taktiež mu bola uložená povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 16 €.

Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

Podľa krajského súdu, skutočnosť, že žalobca dňa 28.4.2009 viedol midibus na vedenie ktorého nemal vodičské oprávnenie skupiny D sporné nie je.

Krajský súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že sa nedopustil priestupku, lebo okrem formálnych znakov uvedených v zákone, neboli naplnené materiálne znaky priestupku, t.j. nešlo o konanie ktorým by ohrozil alebo porušil záujmy spoločnosti. Žalovaný podľa názoru krajského súdu správne argumentoval, že žalobca viedol motorové vozidlo, na ktoré nemal vodičské oprávnenie skupiny D nielen po okrajových častiach mesta Prešov, ale z ulice Hlavnej cez jednu z najfrekventovanejších križovatiek smerom na Dúbravu a späť, t.j. po trase charakteristickej hustou premávkou motorových vozidiel, v midibuse viezol novinárov a poslancov mestského zastupiteľstva, čím ohrozoval nielen tieto osoby ale aj iných vodičov a účastníkov cestnej premávky, čím nepochybne ohrozil záujem

spoločnosti, čo vyplýva aj z ustanovenia § 137 ods. 2 písm. p) zákona o cestnej premávke, ktorý charakterizuje vedenie motorových vozidiel bez príslušného vodičského oprávnenia ako porušenie pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom.

Ako námietky bez právneho významu vo vzťahu k posúdeniu či išlo o priestupok, posúdil krajský súd aj námietky, že išlo o nedorozumenie – omyl vo vzťahu k technickým parametrom midibusu, že išlo o promojazdu, ktorá nebola určená cestujúcej verejnosti, z ktorej nemal žiadny osobný prospech. Vzhľadom na právnické vzdelanie žalobcu a na skutočnosť, že akcia bola vopred plánovaná, žalobca podľa krajského súdu mohol a mal vedieť, že vedením midibusu s viac ako ôsmymi miestami na sedenie sa dopustí priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku žalobcu, že prvostupňový správny orgán procesne pochybil, ak rozhodol o priestupku v jeho neprítomnosti, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že prvostupňový správny orgán predvolanie na ústne pojednávanie doručil žalobcovi do vlastných rúk. Ten sa na pojednávanie nedostavil a svoju neúčast' neospravedlnil. Urobil tak až v podaní označenom ako doplnenie dôvodov odvolania. Správny orgán preto podľa krajského súdu nepochybil, ak rozhodol o priestupku v neprítomnosti žalobcu, pretože na pojednávanie bol riadne predvolaný, ale bez ospravedlnenia sa na pojednávanie nedostavil.

Krajský súd však dospel k záveru, že správne orgány nesprávne právne posúdili vec vo vzťahu k uloženej sankcii. Podľa krajského súdu, pokuta a zákaz činnosti sú dva samostatné druhy sankcie. Zároveň z ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o priestupkoch vyplýva, že sankciu možno uložiť samostatne, alebo s inou sankciou, pričom len v prípade pokarhania je uvedené, že ho nemožno uložiť spolu s pokutou. Iná výnimka zo zásady, že sankciu možno uložiť samostatne alebo s inou sankciou v zákone uvedená nie je. V zákone nie je uvedené ani to, že osobitná časť zákona o priestupkoch má prednosť pred jej všeobecnou časťou. Preto ak správne orgány odôvodnili nemožnosť uloženia len jednej sankcie znením § 22 ods. 2 písm. a) zákona o priestupkoch a tvrdením, že osobitná časť zákona o priestupkoch má prednosť pred všeobecnou časťou, bez príslušnej aplikácie § 11 ods. 1, 2 zákona o priestupkoch, rozhodli podľa názoru krajského súdu v rozpore so zákonom, a vec nesprávne právne posúdili.

Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný včas odvolanie v celom rozsahu, z dôvodu porušenia ustanovenia § 205 ods. 2 písm. f) OSP nakoľko rozsudok krajského súdu vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci v časti týkajúcej sa dôvodov zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia.

Žalovaný vo svojom odvolaní uviedol, že zastáva názor, s ktorým sa stotožnil aj krajský súd, že prvostupňový správny orgán správne kvalifikoval konanie žalobcu ako priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch. Prvostupňový správny orgán s poukázaním na uvedenú kvalifikáciu uložil žalobcovi sankciu v zmysle § 22 ods. 2 zákona o priestupkoch. Pri ukladaní sankcie aplikovali správne orgány doslovný, ako aj logický výklad ustanovenia § 22 ods. 2 písm. a) zákona o priestupkoch. Podľa logického výkladu je spojka „a“ logickým operátorom s kumulatívnou funkciou, nie alternatívnou a spolu so slovným spojením „uloží sa“ vyjadruje povinnosť pre správny orgán uložiť obe uvedené sankcie spoločne. Zo znenia tohto ustanovenia teda doslovne i logicky vyplýva povinnosť uložiť sankciu pokutu aj sankciu zákaz činnosti. Žalovaný poukázal na to, že všeobecná časť zákona o priestupkoch určuje všeobecné pravidlá aplikácie osobitnej časti zákona o priestupkoch, pričom v § 11 zákonodarca iba taxatívne uvádza druhy sankcií aké možno za priestupky uvedené v osobitnej časti zákona o priestupkoch uložiť, ako aj spôsob a možnosť ich uloženia, resp. ktoré sankcie nemožno uložiť spolu s pokutou. Uloženiu sankcie pokuty a zákazu činnosti spoločne nebráni časť tohto ustanovenia, ktoré uvádza, že sankciu možno uložiť samostatne alebo s inou sankciou. Citácia § 22 ods. 2 písm. a) zákona o priestupkoch neneguje všeobecné ustanovenie § 11 zákona o priestupkoch, ale konkrétne určuje druhy sankcií a upresňuje spôsob ich uloženia za konkrétne skutkové podstaty priestupkov. Za nedôvodné považoval žalovaný argument krajského súdu, že v zákone nie je uvedené, že osobitná časť má prednosť pred všeobecnou časťou zákona o priestupku.

Podľa názoru žalovaného, postup prvostupňového správneho orgánu, ako aj postup žalovaného v konaní o priestupku vrátane zmeny napadnutého rozhodnutia bolo v súlade s Ústavou SR, so zákonmi a aj ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, čím nebol dôvod zo strany krajského súdu konštatovať, že správne orgány vec v časti uloženej

sankcie nesprávne právne posúdili. Zastáva názor, že v konaní o priestupku nedošlo k porušeniu zásady „nulla poena sine lege“, žiaden trest bez zákona.

Preto žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a vrátil vec súdu prvého stupňa.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca tak, že navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne v celom rozsahu potvrdiť a zaviazat' žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania. Podľa názoru žalobcu, odvolanie žalovaného nie je dôvodné a vec bola správnym orgánom nesprávne právne posúdená. Žalobca v ostatnej časti odkázal na žalobu a tam uvedené skutkové a právne dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19. júla 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Podľa § 205 ods.1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, *v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny* a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolací súd v medziach dôvodov podaného odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu,

najmä z toho pohľadu, či krajský súd z takto vymedzeného rozsahu a dôvodov správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Z argumentácie odôvodnenia rozsudku krajského súdu je zrejmé, že žalobné námietky žalobcu vo vzťahu k deliktuálnej zodpovednosti žalobcu za konanie konkretizované žalovaným v napadnutom rozhodnutí považoval za nedôvodné.

Ako správne uviedol krajský súd rozhodujúcim pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia správnych orgánov bolo posúdenie, či sa žalobca svojím konaním, (keď dňa 28.4.2009 viedol midibus na vedenie ktorého nemal vodičské oprávnenie skupiny D) dopustil priestupku a či bola sankcia za takéto konanie uložená žalobcovi v súlade so zákonom.

Je potrebné zdôrazniť, že **proti tomuto rozsudku žalobca odvolanie nepodal**, teda **svoju zodpovednosť za protiprávne konanie**, (tak ako bolo toto konanie žalobcu správnymi orgánmi kvalifikované ako priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch), **uznal**.

Za daných okolností odvolací súd vychádzajúc z ústavne uznávanej premisy „nech si každý stráži svoje práva“, jeho dodatočné námietky obsiahnuté vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v odvolacom konaní iniciovanom žalovaným už nemohol považovať za relevantný opravný prostriedok spôsobilý tak rozšíriť rozsah preskúmania napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa nad rámec vymedzený žalovaným v odvolaní, ktorý sa tak zúžil len na posúdenie zákonnosti rozhodnutia správnych orgánov ohľadne sankcie uloženej žalobcovi za priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch.

Podľa názoru odvolacieho súdu z napadnutého rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového správneho rozhodnutia je dostatočným spôsobom zrejmé z akého právneho dôvodu bola žalobcovi uložená sankcia (pokuta a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo) podľa § 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch za priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch.

Správne orgány totiž vychádzali z toho, že zákonodarca ustanovil, že za priestupky podľa § 22 ods. 1 písm. a/ až c/ zákona o priestupkoch, ktoré sú z hľadiska bezpečnosti

a plynulosti cestnej premávky považované za priestupky s vysokou spoločenskou nebezpečnosťou, sa uloží viac sankcií súčasne, v danom prípade pokuta a zákaz činnosti, pričom správne orgány tak aplikovali doslovný výklad ustanovenia § 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch.

Z rozhodnutia správnych orgánov tiež vyplýva, že pri ustálení výšky uloženej pokuty a dĺžky doby zákazu viesť motorové vozidlo uložili obe sankcie na spodnej hranici možného rozpätia.

Odvolačný súd v právnom posúdení veci vo vzťahu k uloženiu oboch sankcií správnymi orgánmi za konanie žalobcu, ktoré bolo kvalifikované ako priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch, (voči ktorému žalobca nevzniesol v odvolacom konaní žiadne námietky), nevidel žiadne pochybenie. Odvolačný súd sa nestotožnil s názorom krajského súdu, že vo vzťahu k uloženej sankcii správne orgány vec posúdili právne nesprávne.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o priestupkoch za priestupok možno uložiť tieto sankcie

- a) pokarhanie,
- b) pokutu
- c) zákaz činnosti,
- d) prepadnutie veci.

Sankciu možno uložiť samostatne alebo s inou sankciou; pokarhanie nemožno uložiť spolu s pokutou (ods. 2).

Podľa § 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch za priestupok podľa odseku 1

- a) písm. a) až c) sa uloží pokuta od 300 eur do 1 300 eur a zákaz činnosti od jedného roku do piatich rokov.

Podľa § 22 ods. 1 písm. c/ zákona o priestupkoch priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto vedie motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia alebo počas zadržania vodičského preukazu okrem prípadu, ak sa učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má v čase zadržania vodičského preukazu povolenú jazdu.

Pokiaľ teda správne orgány pri ukladaní sankcie za porušenie povinnosti uloženej zákonom, s ktorou zákon spája uloženie pokuty a zákazu činnosti, uložili obe sankcie, postupovali v súlade so zákonom.

Podľa odvolacieho súdu správne orgány správne aplikovali doslovný výklad ustanovenia § 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch, pretože za priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. c/ zákona o priestupkoch zákonodarca neumožnil správne orgánu možnosť výberu (alternatívy) jednej z viacerých sankcií, ale za priestupky, ktoré zahrnul v ustanovení § 22 pod ods. 1/ písm. a/ až c/ zákona o priestupkoch ako priestupky s vysokou spoločenskou nebezpečnosťou ustanovil, že sa uloží pokuta a zákaz činnosti. Správne pritom správne orgány vychádzali z toho, že podľa logického výkladu spojky „a“ spojka „a „ je logickým operátorom s kumulatívnou funkciou a nie alternatívou.

Preto nebolo možné súhlasiť s názorom krajského súdu, že nemožnosť uloženia len jednej sankcie nebolo možné odôvodniť znením § 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch, bez príslušnej aplikácie § 11 ods. 1, 2.

K uvedenému názoru krajského súdu považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že všeobecná časť zákona o priestupkoch, do ktorej je zahrnuté aj ustanovenie § 11 zákona o priestupkoch určuje všeobecné pravidlá aplikácie osobitnej časti zákona o priestupkoch, pričom ustanovenie § 11 zákona ods. 1/ iba taxatívne uvádza druhy sankcií, aké možno za priestupky uvedené v osobitnej časti zákona o priestupkoch uložiť. V ods. 2/ ustanovenia § 11 zákona uvádza spôsob ich uloženia, resp. uvádza ktoré sankcie nemožno uložiť súčasne. Predmetné ustanovenia iba negatívne vymedzuje, že pokarhanie nemožno uložiť spolu s pokutou.

Uloženie sankcie pokuty a zákazu činnosti kumulatívne nebráni všeobecná časť zákona o priestupkoch, keď v ustanovení § 11 ods. 2 veta pred bodkočiarkou uvádza, že sankciu možno uložiť samostatne alebo s inou sankciou.

Osobitná časť zákona do ktorej patrí aj ustanovenie § 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch určuje konkrétne druhy sankcií a upresňuje spôsob ich uloženia (tak ako v danom prípade uloženie sankcie pokuty a zákazu činnosti za priestupok proti

bezpečnosti a plynulosti cestnej premávke podľa § 22 ods. 1 písm. c/) za konkrétne skutkové podstaty priestupkov.

Pokiaľ teda správne orgány pri ukladaní sankcie za porušenie povinnosti uloženej zákonom, s ktorou zákon spája uloženie pokuty a zákazu činnosti, uložili obe sankcie, postupovali v súlade so zákonom.

Je nepochybné, že uloženie sankcií (pokuty a zákaz činnosti) ako aj jej výška či dĺžka trestu sú zásadne v diskrečnej právomoci správnych orgánov a to, či bude pokuta a zákaz činnosti uložená v maximálnej alebo inej výške alebo dĺžke závisí od uváženia správnych orgánov, pričom správny orgán je však povinný rešpektovať kritériá stanovené zákonom.

Treba zdôrazniť, že napriek tomu, že správne uváženie je v zásade preskúmateľné súdom, **pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, pričom súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 OSP).**

Úlohou súdu v právnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti OSP teda nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale preskúmavať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda posúdiť, či správne orgány splnili povinnosti stanovené zákonom (R 60/2000 druhá veta), pričom súd iba skúma, či toto uváženie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, či je v súlade s pravidlami logického myslenia a či podklady pre taký úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom (R 52/2003). Pokiaľ sú tieto predpoklady splnené, **nemôže súd z tých istých skutočností vyvodzovať iné alebo opačné závery** (R 39/94 NSS).

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti o uloženej sankcii bolo dôvodné a pretože neboli splnené predpoklady na potvrdenie tohto rozsudku a ani na jeho zrušenie (§ 221 OSP), odvolací súd ho preto zmenil (§ 220 OSP) tak, že žalobu zamietol (§ 250j ods. 1 OSP).

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko žalobca v konaní nebol úspešný.

POUČENIE : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júla 2011

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová